



# استاندارد آموزش های ترویجی

## پرورش گوسفند و بز

موضوع:

مدیریت پرواربندی گوسفند و بز

معاونت ترویج و مشارکت مردمی

دفتر ترویج

۱۳۷۹

د/۳/۱۱  
۱۱۲

۲۰۱  
/۶۵  
/۱۰

### مقدمه:

موضوع پرواربندی در زمان وقوع کمبود گوشت در کشور از اهمیت خاصی برخوردار است. اما بدلیل بکارگیری روشهای نامناسب که ناشی از عدم اطلاع و آگاهی پرورش دهندگان می باشد، همه ساله تعداد زیادی از دامها به دلایل مختلف تلف شده و یا تولیدات آنها قابل استفاده نمی باشد که با توجه به ازدیاد جمعیت ضربه بزرگی بر پیکر اقتصاد جامعه وارد می شود. در صورتیکه عملاً پرواربندی یکی از روشهای اساسی به منظور جلوگیری از کاهش تولید گوشت و ضایعات مخفی پرورش گوسفند و بز است و نیازمند توجه خاصی می باشد.

### معرفی موضوع:

اصول صحیح مدیریت پرواربندی گوسفند و بز موضوعی است آموزشی - ترویجی به منظور آموزش بهره برداران دامدار که طی آن فراگیران دانش فنی و مهارتهای علمی و عملی لازم در این زمینه را فرا می گیرند.

### اهمیت و ضرورت:

- لزوم توجه به جلوگیری از کاهش تولید گوشت کشور از طریق پرواربندی.
- ضرر و زیانهای شدید ناشی از افت یا کاهش محصول، بدلیل کشتار بره های کم سن و وزن.

- وجود نژادهایی در کشور که از لحاظ تولید گوشت از ظرفیت ژنتیکی بسیار مناسب برخوردارند.

- تقاضای بازار مصرف و لزوم تامین بخش عمده آن از طریق منابع داخلی.

### اهداف آموزشی:

#### الف - هدف کلی:

افزایش سطح آگاهی و دانش علمی و فنی فراگیران در خصوص مدیریت انواع پرواربندی با توجه به شرایط هر منطقه.

#### ب - اهداف جزئی:

۱- افزایش دانش فراگیران در خصوص مقدمات پرواربندی (خرید دام، تغذیه، حمل و نقل، واکسیناسیون و...)

۲- افزایش دانش فراگیران در مورد عوامل مورد نظر در انواع پرواربندی و مطابقت آن با شرایط منطقه.

۳- افزایش دانش فراگیران در مورد روشهای پرواربندی بره‌های شیری.

۴- افزایش دانش فراگیران در خصوص پرواربندی بره‌ها به روش پرواربندی مرتعی.

۵- افزایش دانش فراگیران در زمینه پرواربندی گوسفندان جوان ۶ تا ۷ ماهه.

۶- افزایش دانش فراگیران در زمینه پرواربندی دام‌های وازده

گله (نظیر میش‌ها و قوچ‌های پیر، قصر و شیشک‌های غیرداستی).

### ج - اهداف رفتاری:

دانش و مهارت‌هایی که فراگیران باید بعد از آموزش به آن دست یابند:

- ۱- نکات قابل توجه در شروع پرواربندی را بیان نمایند.
- ۲- عوامل موثر در تقسیم بندی انواع پرواربندی را توضیح دهند.
- ۳- روش مناسب پرواربندی بره مطابق با شرایط منطقه را شرح دهند.
- ۴- نکاتی را که در پرواربندی دامهای وزده یا مازاد گله باید رعایت کنند را توضیح دهند.

### ویژگیهای فراگیران:

- با توجه به محدود بودن زمان آموزش لازم است افرادی که حداکثر شرایط پذیرش را دارند انتخاب و آموزش داده شوند.
- بنابراین ویژگیهای اصلی فراگیران عبارت است از:
  - حتی الامکان دارای سواد خواندن و نوشتن باشند.
  - حداقل دارای ۲۰ و حداکثر ۶۰ سال سن باشند.
  - پرورش دهندگان گوسفند و بز باشند.

## ویژگیهای آموزشگر:

- نسبت به موضوع تسلط کامل داشته باشد.
- حتی الامکان از افراد بومی و با گویش محلی آشنایی داشته باشد.
- از نظر تحصیلات باید دارای مدرک تحصیلی کاردانی به بالا باشد.
- حتی الامکان آشنا به فنون تدریس و آموزش بزرگسالان باشد.

## مدت آموزش:

بطور کلی زمان آموزش برای فراگیران در رابطه با موضوع فوق ۲۴۰ دقیقه پیش بینی شده است. (۲۴۰ دقیقه نظری و عملی).

## مکان و زمان ارائه آموزش:

### الف - مکان:

جهت آموزش فراگیران لازم است مکان در نظر گرفته شده نزدیک به محل کار فراگیران باشد تا آنها جهت آموزش دیدن مشکلات مربوطه را نداشته باشند. در هر صورت مکان باید شرایط لازم از جمله نور، تهویه مناسب، وسعت کافی به تعداد نفرات شرکت کننده، آرامش و... را دارا باشد با توصیف‌های فوق یکی از مکانهای زیر پیشنهاد می‌گردد:

- مدرسه روستا
- مسجد روستا
- مرکز ترویجی
- مرکز آموزش جهاد

ب- زمان:

با توجه به شرایط محیطی منطقه و فعالیت‌های فراگیران پیشنهاد می‌گردد استان متناسب با اوقات فراغت فراگیران اقدام به آموزش فوق نماید.

### ارزیابی میزان آموخته‌های فراگیران

در هر برنامه آموزشی بمنظور بررسی وضعیت میزان آموخته‌های فراگیران ارزیابی صورت می‌گیرد. ارزیابی آموخته‌های عملی بصورت انجام عملیات و ارزیابی آموخته‌های نظری بصورت کتبی صورت می‌گیرد. ارزیابی در دو مرحله صورت می‌گیرد:

۱- ارزیابی قبل از شروع آموزش: آموزشگر برای سنجش دانش و تجارب فراگیران باید براساس سرفصلهای آموزشی فوق بمنظور تعیین رفتار ورودی فراگیران آزمون کتبی یا شفاهی بعمل آورد.

۲- ارزیابی در پایان آموزش: در پایان آموزش آموزشگر برای سنجش آموخته‌های فراگیران براساس سرفصلهای

آموزشی فوق بمنظور تعیین رفتار حاصل شده در فراگیران  
 آزمون کتبی یا شفاهی بعمل می آورد.  
 تذکر: سئوالات پیوست فقط بعنوان نمونه سؤال توسط  
 تهیه کننده چارچوب طراحی گردیده که آموزشگر ملزم به  
 استفاده از این سئوالات نمی باشد.

این سئوالات را در اختیار دانش آموزان قرار دهید تا بتوانند با مطالعه آن‌ها، مفاهیم و روش‌های یادگیری را بهتر درک کنند. همچنین می‌توانید از این سئوالات برای سنجش میزان یادگیری و درک دانش آموزان از مباحث مختلف استفاده کنید.

سئوالات:

۱. تفاوت بین یادگیری و تجربه را توضیح دهید.

۲. چرا یادگیری فرآیندی فعال است؟

۳. نقش معلم در یادگیری چیست؟

۴. چگونه می‌توانیم یادگیری را در کلاس درس تقویت کنیم؟

۵. تفاوت بین یادگیری عمیق و سطحی را توضیح دهید.

۶. چرا یادگیری در سنین پایین مهم است؟

۷. چگونه می‌توانیم یادگیری را در محیط‌های مختلف (مثل خانه، موزه، طبیعت) تقویت کنیم؟

۸. نقش بازی در یادگیری چیست؟

۹. چگونه می‌توانیم یادگیری را در کلاس درس شخصی‌سازی کنیم؟

۱۰. چرا یادگیری در سنین پایین مهم است؟

## نمونه سئوالات ارزیابی فراگیران

- ۱- با توجه به شرایط منطقه کدام نکات در مقدمات پرواربندی از اهمیت بیشتری برخوردار است؟
- ۲- کدامیک از انواع پرواربندی در منطقه قابل اجراست؟
- ۳- با توجه به شرایط منطقه بهترین روش پرواربندی بره‌های شیری کدام است؟
- ۴- آیا روش پرواربندی مرتعی و پرواربندی گوسفندان جوان ۶ تا ۷ ماهه در شرایط منطقه قابل اجراست؟
- ۵- بهترین زمان جداسازی دام‌های وازده از گله به منظور پرواربندی کدام است؟



## جدول الگوی آموزش آشنایی با مدیریت پروار بندی گوسفند و بز

ردیف	عنوان سرفصل	روش اجرا		روش ارایه مطالب	سازندهای آموزشی	لوازم و تجهیزات مورد نیاز
		نظری	عملی			
۱	مقدمات پروار بندی	۶۰ دقیقه	-	سخنرانی - پرسش و پاسخ	وایت برد	-
۲	عوامل تقسیم بندی انواع پروار بندی	۲۰ دقیقه	-	سخنرانی - پرسش و پاسخ	وایت برد	-
۳	روش های پروار بندی بزه شیری	۵۰ دقیقه	-	سخنرانی - پرسش و پاسخ	وایت برد - دستگاه اسلاید - ویدئو - تلویزیون	دستگاه اسلاید - ویدئو - تلویزیون
۴	روش پروار بندی مرتعی	۳۰ دقیقه	-	سخنرانی - پرسش و پاسخ	وایت برد - اسلاید	دستگاه اسلاید
۵	پروار بندی گوسفندان جوان	۳۰ دقیقه	-	سخنرانی - پرسش و پاسخ	وایت برد - اسلاید	دستگاه اسلاید
۶	پروار بندی دام مازاد	۵۰ دقیقه	-	سخنرانی - پرسش و پاسخ	وایت برد - اسلاید	دستگاه اسلاید
-	جمع ساعت تدریس	۳۴۰ دقیقه	-	-	-	-